

Ο Θαλής και η Μέλισσα

Σημειώσεις Εκπαιδευτικού

ΤΙΤΛΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	Ενότητα 6: Ιστορίες από τα αρχαία χρόνια
ΣΚΟΠΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	<ul style="list-style-type: none">• Να εντοπίζουν και να περιγράφουν θέσεις, διευθύνσεις και διαδρομές στο χώρο ως προς διαφορετικά συστήματα αναφοράς με τη χρήση απλών χωρικών εννοιών• Να αναγνωρίζουν οικείους αριθμούς χάρτες, εντοπίζοντας θέσεις και διαδρομές• Να εντοπίζουν, να περιγράφουν και να αναπαριστούν θέσεις, διευθύνσεις και διαδρομές σε τετραγωνισμένα περιβάλλοντα
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<h3>28. Η Μάχη στον ποταμό Αἶνο</h3>
ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	<ul style="list-style-type: none">• Να εντοπίζουν, να περιγράφουν και να αναπαριστούν θέσεις, διευθύνσεις και διαδρομές σε τετραγωνισμένα περιβάλλοντα• Να εξοικειωθούν με την τοποθέτηση και την περιγραφή αντικειμένων σε τετραγωνισμένα περιβάλλοντα• Να πραγματοποιούν και να περιγράφουν διαδρομές σε τετραγωνισμένα περιβάλλοντα στα πλαίσια ενός παιχνιδιού.
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	<p>ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ:</p> <p>Ξεκινάμε το μάθημα λέγοντας πως ο Θαλής τους έστειλε κι άλλο ένα παιχνίδι. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις φιγούρες που φτιάξαμε στο πρώτο μάθημα (Θαλής_Μέλισσα_ήρωες.docx).</p> <p>Ανοίγουμε την παρουσίαση του μαθήματος και δείχνουμε στα παιδιά τον Θαλή. Κατά τη διάρκεια των διαφανειών θα μπορούσαμε να αλλάξουμε τη φωνή μας σαν να μιλάει ο Θαλής ή η Μέλισσα.</p> <p>Slide 2: Ο Θαλής εισάγει το θέμα του μαθήματος λέγοντας πως θα διηγηθεί την ιστορία της μάχης στον ποταμό Αἶνο.</p> <p>Slide 3-12: Αναφέρουμε την ιστορία δείχνοντας και επεξηγώντας τους χάρτες και προσθέτοντας γληπροφορίες σχετικά με τους δύο λαούς, όπως δίνονται στη συνέχεια. Προτείνεται να υπενθυμίσουμε το φαινόμενο της έκλιψης τηίου, το οποίο είχαμε αναφέρει και σε παλαιότερο μάθημα.</p> <p>Slide 13-18: Ο Θαλής μας έφερε νέο παιχνίδι, το λεγόμενο «Η μάχη στον ποταμό Αἶνο» και εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο παιζεται. Τα παιδιά θα πρέπει να χωρίστούν σε ζυγό αριθμό ομάδων ώστε να μπορούν να δημιουργήσουν ζευγάρια ομάδων και να υποδυθούν τους δύο λαούς που βρίσκονται σε μάχη. Σκοπός του παιχνιδιού είναι να ανακαλύψει η κάθε ομάδα τα στρατεύματα της αντίπαλης και να προγραμματίσει τη Μέλισσα σωστά στον στόχο για να τους εξολοθρεύσει!</p> <p>Κάθε ομάδα επιλέγει ένα χρώμα κόκκινο ή μπλε και δημιουργεί το δικό της μυστικό χάρτη για τον τρόπο που παρατάσσονται τα στρατεύματα της στο πεδίο μάχης αξιοποιώντας το αρχείο Μυστικός Χάρτης.pdf. Σε καμία περίπτωση η μία ομάδα δεν πρέπει να δει τον χάρτη της άλλης. Στη συνέχεια, τοποθετεί κάθε ομάδα στο πάτωμα το Διάφανο γλέγμα με θήκες στο οποίο είναι τοποθετημένα στην πρώτη στήλη τα γράμματα Α-Δ και στην πρώτη γραμμή οι αριθμοί 1-4, από το αρχείο Δάπεδο Στρατεύματα.pdf, με τρόπο</p>

που να δημιουργούνται σωστά οι συντεταγμένες. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να εξηγήσουμε τον τρόπο που βρίσκουμε τη θέση ενός αντικειμένου σε τετραγωνισμένο περιβάλλον χρησιμοποιώντας την συντεταγμένης: Κάθε κουτί του χάρτη έχει ένα όνομα που αποτελείται από ένα γράμμα και έναν αριθμό, π.χ. Β2. Δείχνουμε μερικά παραδείγματα σχεδιάζοντας στο χάρτη. Κατόπιν, σε κάθε ομάδα δίνεται από ένα beebot και ένα σετ Κάρτες στόχευσης από το αντίστοιχο αρχείο, οι οποίες περιλαμβάνουν κάρτες σήμανσης της σωστής ή της λάθος επιλογής. Όταν η ομάδα βρίσκει κάποιο

κουτί που οι αντίπαλοι έχουν βάλει στράτεψη τότε τοποθετεί την κάρτα , αφού στείλουν τη Μέλισσα-πολιορκητικό πύργο. Στην αντίθετη περίπτωση

τοποθετούν την κάρτα . Κάνουμε κλήρωση ανάμεσα στα δύο χρώματα κόκκινο ή μπλε για να δούμε ποιες ομάδες θα ξεκινήσουν πρώτες. Η πρώτη ομάδα ξεκινά λέγοντας μια συντεταγμένη στη οποία θα μπορούσε η αντίπαλη ομάδα να έχει στράτεψη. Δέχεται ανατροφοδότηση, προγραμματίζει τη μέλισσα και τοποθετεί την αντίστοιχη κάρτα στόχευσης. Προτείνεται οι ομάδες να σημειώνουν με πράσινο ή κόκκινο μαρκαδόρο στον Μυστικό τους Χάρτη αν έχουν βρεθεί τα στρατεύματα από τους αντιπάλους ή όχι. Στο τέλος επαληθεύουμε τη διάταξη των δύο ομάδων στα δάπεδα με τους Μυστικούς Χάρτες. Σε κάθε ομάδα τα παιδιά μπορούν να παιζουν με τη σειρά προγραμματίζοντας τη μέλισσα, τοποθετώντας τις κάρτες στόχευσης και σημειώνοντας στον Μυστικό Χάρτη ή εναλλακτικά αναθέτονται οι αντίστοιχοι ρόλοι ανάλογα την ηλικία των παιδιών και τη δυναμική των ομάδων.

Slide 19-20: Ο Θαλής οιλοκήπτει την ιστορία.

Προτεινόμενες Δραστηριότητες:

Προκειμένου να εξασκηθούν τα παιδιά και σε ατομικό επίπεδο με τις συντεταγμένες, θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε το Συντεταγμένες_FΕ.pdf. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν τον χάρτη μιας πόλης ζωγραφίζοντας στις σωστές θέσεις τα δέντρα, τα σπίτια και τη λίμνη.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Άλις ποταμός: Ο Άλις (τουρκικά: Kızılırmak, στα Τουρκικά σημαίνει κόκκινος ποταμός) είναι ο μεγαλύτερος ποταμός της Μικράς Ασίας με συνολικό μήκος 1.150 χλμ.. Γηγάζει από την ορεινή Ανατολική Ανατολία, κατευθύνεται νοτιοδυτικά προς την Αλιμυρή Λίμνη σχηματίζοντας ένα γλατύ τόξο. Στην συνέχεια στρέφεται βορειοανατολικά όπου δέχεται και τα νερά των τριών μεγάλων παραπόταμών του, Καππαδόκη (Delice), Devrez και Gökirmak. Τέλος εκβάλλει στην Μαύρη Θάλασσα ανατολικά της Σινώπης. Ο ποταμός Άλις αποτελούσε την καρδιά του αρχαίου βασιλείου των Χετταίων οι οποίοι αποκαλούσαν τον ποταμό Maraşantiya. Στις όχθες του ήταν χτισμένη η Χαττούσα, η πρωτεύουσα του βασιλείου. Στην κλασική αρχαιότητα και συγκεκριμένα τον 6ο αιώνα π.Χ. ο ποταμός αποτελούσε το σύνορο του ισχυρού βασιλείου των Λυδών με το βασίλειο των Περσών.

Κροίσος: Ο Κροίσος (596 π.Χ. - 546 π.Χ.), γιος του Αλιαύττη, ήταν ο τελευταίος βασιλιάς της Λυδίας της δυναστείας των Μερμνάδων. Κατά τη διάρκεια της εξουσίας του η Λυδική επιρροή έφτασε στην μεγαλύτερη ακμή της αφού διοικούσε όλη την περιοχή δυτικά του ποταμού Άλι. Ήταν ξακουστός σε όλο τον αρχαίο κόσμο για τα αμφύπητα πλούτη του και το παλάτι του στις Σάρδεις ήταν ένα από τα μεγαλύτερα οικοδομήματα της εποχής. Από τους φόρους που του έδιναν οι ελληνικές αποικίες της Μικράς Ασίας και από τα χρυσωρυχεία του Πλατανού ποταμού, γινόταν όλο και πιο πλούσιος και πιο περήφανος για τα πλούτη του. Πίστευε μάλιστα

ότι δεν υπήρχε πιο ευτυχισμένος άνθρωπος από αυτόν στον κόσμο. Γι' αυτό παραξενεύτηκε και θύμωσε πολύ όταν κάποτε πήγε στο παλάτι του ο Σόλων και όταν ο Κροίσος περηφανεύτηκε ότι είναι ο ευτυχέστερος άνθρωπος του κόσμου, ο σοφός Έλληνας του αποκρίθηκε: «μηδένα πρό του τέλους μακάριζε», δηλαδή, «μην καλοτυχίζεις κανέναν προτού δεις το τέλος του». Και στ' αλήθεια γλάρος σύμφορές βρήκαν τον Κροίσο. Ο γιος του ο Άτυς σκοτώθηκε στο κυνήγι και ο ίδιος νικήθηκε από το βασιλιά των Περσών Κύρο και αιχμαλωτίστηκε. Τη στιγμή μάλιστα που ανεβασμένος στη φωτιά ο Κροίσος ετοιμαζόταν να πεθάνει, θυμήθηκε τα λόγια του Σόλωνα και φώναξε μετανιωμένος τρεις φορές «Σόλων! Σόλων! Σόλων!». Ο Κύρος, που τον άκουσε, ζήτησε να μάθει τι σήμαινε η επίκληση αυτή, και ακούγοντας την ιστορία, χάρσε στον Κροίσο τη ζωή και τον κράτησε κοντά του ως σύμβουλο.

Κύρος Β' της Περσίας: Ο Κύρος Β' της Περσίας (550, 600 π.Χ. - 4 Δεκεμβρίου 530 π.Χ.)[3], γνωστός κοινώς ως Κύρος ο Μέγας και Κύρος ο Πρεσβύτερος, ήταν ο ιδρυτής της Αχαιμενιδικής Αυτοκρατορίας, της πρώτης Περσικής Αυτοκρατορίας. Οι κατακτήσεις του επεκτάθηκαν από το Αιγαίο Πέλαγος και τον Ελλήσποντο έως τον Ινδό ποταμό, ήταν η μεγαλύτερη αυτοκρατορία που γνώρισε ποτέ η ανθρώπινη ιστορία, οι κατακτήσεις του Κύρου τον έκαναν κυριαρχό της Ασίας. Οι σπουδαιότερες αυτοκρατορίες που κατέλαβε ήταν οι νεο-Βαβυλώνιοι, οι Μήδοι και το πανίσχυρο εκείνη την εποχή βασίλειο των Λυδών του Κροίσου το οποίο κυριαρχούσε εκείνη την εποχή σε ολόκληρη την Μικρά Ασία. Η κατάκτηση της Λυδίας και η κατάλυση του βασιλείου του Κροίσου ολοκλήρωσε την κατάκτηση της Ασίας για λογαριασμό του Κύρου, η επόμενη περιοχή που σχεδιαζε να κατακτήσει ήταν η Αιγυπτος αλλά δεν έγινε επειδή τον πρόλαβε ο θάνατος. Σύμφωνα με την ιστορία που διασώζει ο Ηρόδοτος ήταν ο Κροίσος πάνω από την αναμμένη πυρά του Κύρου φώναξε τρεις φορές το όνομα του Αθηναίου σοφού Σόλωνα ο οποίος τον είχε προειδοποιήσει για τις παλινωδίες της τύχης. Ο Κύρος ήταν έμαθε την ιστορία σχετικά με τη συνάντηση του Κροίσου με τον Σόλωνα χάρισε στον Λυδό βασιλιά τη ζωή και τον κράτησε σύμβουλο ολόκληρο το υπόλοιπο διάστημα της ζωής του. Ο Κύρος Β' σύμφωνα με τους αρχαιοιόγους είναι ο πρώτος βασιλιάς στην ιστορία που έκανε την διακήρυξη των ανθρώπινων δικαιωμάτων, τα κατέγραψε από το 539 π.Χ. έως το 530 π.Χ. στον περίφημο Κύλινδρο του Κύρου. Μοίρασε την απέραντη αυτοκρατορία του σε σατραπείες με ανώτερο κυβερνήτη τον ίδιο τον μεγάλο βασιλιά (σάχη) ο οποίος είχε τα ανάκτορα του στις Πασαργάδες.

Έκλειψη Ηλίου της 28ης Μαΐου 585 π.Χ.: Η έκλειψη Ηλίου της 28ης Μαΐου 585 π.Χ. είναι φημισμένο αστρονομικό γεγονός που ίσως να επηρέασε την παγκόσμια ιστορία. Είναι επίσης η πρώτη έκλειψη Ηλίου, που γνωρίζουμε ότι προβλέφτηκε με ακρίβεια ως προς το χρόνο και τον τόπο που θα γινόταν. Την προέβλεψε ο Έλληνας Θαλής ο Μιλήσιος. Ο Ηρόδοτος που μιας δίνει την αρχαιότερη αναφορά για τον Θαλή, υποστηρίζει ότι ο Θαλής προέβλεψε το έτος που θα γινόταν η έκλειψη. Την ώρα που έγινε η έκλειψη ήταν έτοιμοι οι Λυδοί να πολεμήσουν τους Μήδους στον ποταμό Άλη, οι οποίοι βρίσκονταν ήδη επί πέντε χρόνια σε εμπόλεμη κατάσταση αναμεταξύ τους χωρίς η μια μεριά να υπερισχύει της άλλης. Με την συσκότιση του ουρανού επήλθε τέτοιος τρόμος στους μαχομένους, που αποφάσισαν να σταματήσουν τον πόλεμο. Οι στρατηγοί των Λυδών ήταν προειδοποιημένοι επειδή γνώριζαν την πρόβλεψη της έκλειψης, ενώ οι Μήδοι ερμήνευσαν το αναπάντεχο γεγονός ως κακό οιωνό που τους είχε στείλει κάποιος Θεός. Ήτσι, ενώ είχαν την στρατιωτική υπεροχή, σταμάτησαν να πολεμούν και έκλεισαν σύμφωνα ειρήνης χωρίς να γίνει μάχη. Σήμερα οι αστρονόμοι υπολογίζουν ότι η στιγμή της έκλειψης έγινε αργά το απόγευμα.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

- Γηαστικοποιημένες εικόνες του Θαλή και της Μέλισσας.
- Powerpoint
- Beebot
- BeeBot – Διάφανο γρέγμα με θήκες
- Μυστικός Χάρτης.pdf
- Δάπεδο Στρατεύματα.pdf
- Κάρτες στόχευσης
- Συντεταγμένες_ΦΕ.pdf